

Abstrakt (CZ): Konosament a ostatní přepravní dokumenty v mezinárodní námořní přepravě

Cílem této rigorózní práce je exkurs do právní úpravy přepravních dokumentů užívaných v mezinárodní přepravě zboží po moři, popis změn, které v této oblasti aktuálně probíhají a naznačení možného budoucího vývoje v této oblasti. Vztahy vznikající v souvislosti s vydáváním a nakládáním s přepravními dokumenty mohou být velmi komplikované a účelem této práce je přiblížit čtenáři tuto, v České republice nepřítis probádanou, oblast práva.

Důvodem volby tématu práce byl můj zájem o oblast mezinárodního obchodu, lodě a cenné papíry. Přepravní dokumenty umožňují bezproblémovou realizaci mezinárodní přepravy, díky které může probíhat mezinárodní obchod jako takový. V současné době je téměř veškeré zboží, se kterým se můžeme na trhu setkat, přepravováno alespoň část cesty ke svému cílovému zákazníkovi po moři. Veškerý pohyb zboží po moři se odehrává pod přepravními dokumenty a význam přepravních dokumentů je proto značný.

V průběhu posledních dvou dekad dochází v důsledku zvyšování rychlosti a objemu přepravy, narůstající oblíbenosti multimodální přepravy ode dveří ke dveřím a elektronizaci všech dokumentů obecně, ke značným změnám v oblasti přepravních dokumentů. Nejvýznamnější změnou je jejich postupná dematerializace a vznik alternativních přepravních dokumentů, pod kterými námořní přeprava probíhá. Dalším trendem je použití přepravních dokumentů multimodální přepravy, které pokrývají přepravu po námořních i pevninských cestách. Tento trend významně přibližuje problematiku přepravních dokumentů i vnitrozemským státům, jako je například Česká republika.

Práce je rozdělena do sedmi částí. První část představuje téma práce a osvětluje cíl a účel práce. Druhá část popisuje subjekty mezinárodní námořní přepravy, vztahy mezi nimi a hodnotí hlavní problémy, kterými přepravní dokumenty v současnosti procházejí. Třetí kapitola se zabývá vzájemnými vztahy a interakcí právních norem mezinárodních úmluv, evropského a českého práva, postupy při aplikaci těchto norem a aplikační předností. Čtvrtá kapitola představuje konosament jakožto cenný papír, popisuje jeho funkce a obsah, rozvádí některá ujednání v konosamentu uvedená a kritizuje současnou podobu konosamentu. Pátá kapitola se věnuje dalším dokumentům, pod kterými může přeprava probíhat. Šestá kapitola představuje elektronickou podobu konosamentu, ukazuje možnosti řešení postavení konosamentu jakožto cenného papíru v dematerializované podobě, shrnuje problémy dematerializaci doprovázející a nabízí možnosti dalšího vývoje.

Závěr práce zdůrazňuje potřebu změn podoby konosamentu a zvyšující se vliv mezinárodní námořní a multimodální přepravy a tím i přepravních dokumentů na obchod v České republice. Poslední část práce dále předvídá budoucnost v oblasti námořních přepravních dokumentů, nabízí možná řešení a potvrzuje hypotézy stanovené v předcházejících částech práce.